

In de biologische preiteelt is de rassenkeuze het voornaamste instrument ter beheersing van ziekten en sleet. De voorbije jaren vestigde Antiope zich als standaardras. Ook de Nunhemsrassen hebben een belangrijk marktaandeel. Bejo en Vitalis werken aan de eerste biologische hybriderassen.

Algemeen teeltverloop

De preiplanten werden op het biologisch proefbedrijf te Beitem opgekweekt en uitgeplant. De prei werd op 27 maart gezaaid in een plastic tunnel in een laag potgrond. Door het natte voorjaar liepen de voorjaarswerkzaamheden achterstand op. Er werd pas op 2 juli in vlakvelds geponste gaten geplant. De planten werden de week voordien (14 weken na zaai) getrokken. Bij het trekken van de planten werd één haard witrot vastgesteld. De rassen Poulton, Surfer en Walton werden hierdoor getroffen. Er werd geprobeerd om de aangetaste planten zorgvuldig uit te sorteren.

Tabel 1 - Teeltverloop

Proeflocatie	Inagro - Beitem - zandleem
Proefplan	blokkenproef in 4 parallellen
Zaaidatum	27/03/2012
Opkweekmethode	in plastic tunnel in potgrond
Bemesting	02/06/12: 30 ton/ha vaste runder-
Voorteeft	grasklaver
Plantdatum	2/07/2012
Plantafstand	70 x 10 cm, vlakvelds
Onkruidbestrijding	mechanisch
Gewasbescherming	20/08/12 Xentari
	05/09/12 Tracer
Oogst	5/12/2012

De plantafstand bedroeg 70 cm tussen de rijen en 10 cm in de rij. Na het planten werd er meteen aangegoten. Alle planten kenden een goede weggroei.

In de proef werden 7 hybriderassen opgenomen. Voor één ras was biologisch zaaizaad beschikbaar. Voor de andere rassen werd uitgegaan van gangbaar niet chemisch behandeld zaaizaad.

De voorvrucht was een éénjarige gras-klaver maaiweide. Er werd voorzien in een basisbemesting van 30 ton biologische runderstalmest. Tussentijdse staalname gaf aan dat bijbemesting tijdens het seizoen niet nodig was. De onkruidbestrijding gebeurde door middel van schoffelen en aanaarden al dan niet in combinatie met vingervieders en de octopuswiedhark. De octopuswiedhark werkt ook agressief op de preiplanten. De ervaring leert dat stevige prei hiervan goed herstelt. Omwille van de hoge druk werd er tweemaal gespoten tegen preimot. Er gebeurde geen enkele ziektebestrijding.

Voor wat betreft de weersomstandigheden was 2012 een rotjaar. Tot eind juli was het aanhoudend nat. Alle werkzaamheden moesten tussen de buien door gebeuren. De omstandigheden waren niet steeds optimaal. Vanaf half augustus tot eind september was het aanhoudend droog. Hierdoor liep de prei groeiachterstand op ten opzicht van andere jaren. Er werd één keer 25 mm beregend. Vanaf begin oktober werd het opnieuw nat.

In vergelijking met voorgaande jaren werd er iets meer purpervlekkenziekte waargenomen. Als gevolg van de natte zomer, was er eind juli ook papiervlekkenziekte in het gewas aanwezig. Dit groeide volledig uit. De aantasting door roest was gemiddeld. De meeste rassen vertoonden bij de oogst

begin december nog vrij weinig sleet. De gemiddelde opbrengst (27 ton / ha) is in vergelijking met voorgaande jaren eerder laag. Het gewas kon de achterstand door de late plantdatum niet inlopen tijdens het groeiseizoen.

Resultaten

Antiope (Syngenta) kende een goede gewasstand in het veld. De bladeren zijn donkergroen en vrij opgericht. De uniformiteit in het veld was eerder matig. Bij de oogst was Antiope slechts in beperkte mate onderhevig aan sleet en roest. De opbrengst (25,5 ton / ha) is gemiddeld. In de bak presenteert Antiope erg mooi.

Belton (Nunhems / Hild) is een ietwat blekere prei met een forse, uniforme en sterk opgerichte gewasstand. Het blad is sterk tegen sleet en de verschillende bladziekten, maar blijkt gevoelig voor trips. Belton realiseerde in deze proef de hoogste opbrengst (32 ton / ha). De kwaliteit in de bak is minder goed omwille van de bleke bladkleur en de lange, ietwat losse schacht.

Callahan (Nickerson Zwaan) gedijde niet in deze rassenproef. Het gewas kende een slechte gewasstand en was erg gevoelig voor sleet en roest. De opbrengst (22 ton / ha) was bijgevolg ook laag. Bovendien oogt deze prei niet mooi in de kist omwille van de bleke bladkleur en de losse, vrij lange schacht.

E 70.0976 (Vitalis) is een nieuw ras dat ondertussen Navajo werd gedoopt. Navajo kende een zeer goede gewasstand in het veld. Een minder goede bladsluiting en een slechts matige weerstand tegen roest zijn twee minpunten. De opbrengst (29 ton / ha) is zeer goed. Ook in de bak haalt Navajo goede cijfers.

Poulton (Nunhems) werd in de opkweek getroffen door een haard van witrot. Hoewel de planten nauwkeurig gesorteerd

werden, werkte dit mogelijks toch door in het veld. Dit bleek uit de eerder matige gewasstand en een minder goede uniformiteit. Als gevolg van een grote plantuitval (20 %) is de gerealiseerde opbrengst (23 ton / ha) lager dan het opbrengst potentieel dat Poulton heeft. Poulton is vrij gevoelig voor roest. Na schonen is deze aantasting grotendeels weggerukt en wordt een mooie presentatie in de kist gerealiseerd.

Surfer (Bejo) stond voor het tweede jaar op rij in deze proef. Surfer is een erg weelderige prei met een vrij breed en donker blad dat goed opgericht is. Surfer toonde zich sterk tegen sleet en hoort ook bij de betere rassen inzake roestweerstand. De opbrengst (28 ton / ha) is hoog. De presentatie in de kist is, ondanks de ietwat ruwere schacht, goed.

Walton (Nunhems) is een goede groeier met een donker, vrij opgericht en erg breed blad. Hierdoor is hij wat gevoeliger voor bladbreuk bij het rooien. Walton is vrij gevoelig voor roest, maar is niettemin sterk tegen sleet. De opbrengst (28 ton / ha) is goed. Ook in de kist heeft Walton een mooie presentatie.

Besluit

De rassen die reeds meerdere jaren in proef liggen, bevestigen. Antiope blijft het standaardras. Walton en Poulton voldoen ook goed, vooral door hun goede presentatie in de bak. Beide rassen zijn iets gevoeliger voor roest. Surfer bevestigt zijn goede resultaten van 2011 en vervoegt het rijtje van aanbevolen rassen voor de late herfst. Ook het nieuwe ras Navajo is beloftevol. Bejo en Vitalis werken aan biologisch zaai-zaad voor respectievelijk Surfer en Navajo.

Belton is een gezond en productief ras, maar voldoet omwille van zijn bleke kleur en lange schacht niet voor de verse markt. Callahan kon in deze proef niet gedijen.

Overzichtstabel rassenproef prei, late herfst 2012

Cultivar	Zaadhuis	Bio	Marktbaar opbrengst kg/ha	Stand 4-dec	Sleetgevoeligheid 4/dec	Aantasting door				Algemeen uitzicht in de bak
						roest	purpervlekken	papiervlekken	Trips	
Antiope	S&G	NCB	25515 cd	6,4 ab	6,9 a	6,5 a	6,9 ab	7,6 a	6,8 a	7,5 a
Belton	Hild Samen GmbH	BIO	31854 a	6,9 a	6,6 a	6,5 a	7,3 a	7,8 a	5,0 b	5,5 d
Callahan	Nickerson Zwaan	NCB	21750 e	3,5 c	3,8 b	3,8 c	6,0 c	6,3 b	6,0 ab	4,0 d
E 70.0976	Vitalis Biologische Zaden	NCB	28911 b	7,1 a	7,0 a	4,9 bc	7,0 ab	7,6 a	6,3 a	6,5 b
Poulton	Nunhems	NCB	23324 de	5,6 b	6,4 a	5,0 bc	6,8 ab	7,3 a	6,8 a	6,5 b
Surfer	Bejo Zaden BV	NCB	28003 bc	7,1 a	7,1 a	5,9 ab	7,0 ab	7,4 a	6,8 a	6,5 b
Walton	Nunhems	NCB	27810 bc	6,6 ab	6,9 a	5,0 bc	6,6 b	7,4 a	6,3 a	6,4 b
Gemiddelde			26738	6,2	6,4	5,4	6,8	7,3	6,3	6,1
V.C. (%)			6	6,1	9,9	8,4	4,8	4,3	12,1	9,0
p-waarde			<0,01**	<0,01**	<0,01**	<0,01**	<0,01**	<0,01**	<0,05*	<0,01**
schaal:			1 =	zeer slecht	veel sleet	zeer veel				zeer slecht
			9 =	zeer goed	geen sleet	geen				zeer goed

* significant ($0,05 > p \geq 0,01$); ** zeer significant ($p < 0,01$)

Waarden binnen eenzelfde kolom gevolgd door eenzelfde letter zijn niet significant verschillend (Duncan, $p=0,05$)

Contactpersoon: Lieven Delanote

TEL: +32 (0)51 27 32 50

lieven.delanote@inagro.be